

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

T.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

T.

Theodorus Angermondæ, religiosus Veteris montis, scripsit *Insigne opus concionum Dominianarum*, quod adhuc extat in Veteri monte, M. S. Relatio Reuerendissimi Ioannis Blankenberg, eiusdem loci Abbatis S. Theol. Doctoris, &c.

Theodorus Pybes de Adama, religiosus B. Mariæ de Dunis, S. Theol. Doctor Romanus, Ruremundæ in Geldria, Patriâ natus Familiâ; absolutis in Patriâ humanioribus, & Louanij philosophicis studijs, Româ profectus est, ubi collegij Germanici alumnus adscriptus, & per septennium commoratus, ingenij sui talentum taliter exposuit, vt doctorali S. Theologiæ laureâ meruerit decorari. Hinc in patriam reuersus, Canonicis Regularibus in cœnobio de Sonnebecâ, diœcesis Iprensis (ubi fratrem suum Germanum religiosum habebat, per annos aliquot theologiam prælegit. Postea à Reuerendissimo Iprensium Episcopo Duynkerckæ ciuitatis pastoratu honoratus, eundem insigni cum vigilantia aliquam diu administravit. At tandem religiôsæ vitæ desiderio tactus, ordinem Cisterciensem in cœnobio de Dunis professus est. Vnde anno 1629. ob sapientiæ doctrinam, vitæque meritum, à Catholica Regia Maestate, ad prælaturam Prioratus wærtschotani, in diœcesi Gandensi, promotus fuit. Scripsit Dunis adhuc existens, libellum insignem,

De admiranda pariter & miraculosa prima & secunda inuentione corporis Beati Idesbaldi, 3. Abbatis de Dunis, à recepto ibidem Cisterciensi habitu. Impressum Brugis apud Guilielmum de Neue, anno 1624. in 40. Scripsit & alium elegantem libellum,

De prærogatiuis & laudibus B. Virginis, qui Dunis seruatur manuscriptus.

Extant & in cœnobio præfato de Sonnebecâ, diuersa theologica scripta, quæ ibidem religiosi prælegit, Obijt Dunis, in monasterio professio-

Bibliothec. Ord. Cisterc.

nis suæ, anno 1632. 5. Nouembris, ibidemque sepultus iacet.

Porro, præcipua quæ ante Religionis ingressum scripsit, sunt sequentia: *Tractatus insignis de Immaculatâ Conceptione Beate Virginis.*

Succincta, sed clara, & nequosa Commentaria, in 1. partem Diui Thomæ, de Deo & Angelis.

Item in 2. am 2. a. de Fide, Spe, & Charitate, & de Iustitia & Iure.

In 3. partem, de incarnatione, & de Penitentia.

Denique, *Elucidationes multorum textuum Iuris Canonici.*

Seruantur hæc omnia in Bibliotheca nostrâ Dunensi, propria Authoris manu niuidissimè conscripta.

Cæterum, quia apud Historicos Ordinis nostri, nulla, vel tenuissima extat memoria Prioratus Vværtschotani, operæ precium duxi, hic recensere exactam historiam foundationis ipsius, cum serie omnium Priorum, quam ex certissimis monumentis eiusdem cœnobij collegi, mihi humanissimè communicatis ab ipsius loci Priore, anno 1646.

Fundatio Prioratus Vværtschotani, Ord. Cisterciensis in Flandria, Diœc. Gandensis.

Prioratus Vværtschotanus (olim Tornacensis, nunc Gandensis Diœcesis) exordium & foundationem suam debet, Honorabili Viro Simoni Vtenhoue, Gandensi, confirmationem verò Abbati Dunensi. Cum enim dictus Simon motus deuotione piâ ad ipsam Ordinem nostrum, vt particeps fieri posset omnium bonorum operum quæ in toto Ordine vsque in æuum peragerentur, & nedum sibi, verum etiam suis in præfati Ordinis nostri, quo septem Religiosi sub eiusdem Ordinis regulatibus exordijs, statutisque salubribus degerent, fundare decreuisset, Reuerendissimum in Christo Patrem Dominum Cisterciensem Abbatem (vt meritò debebat)

cebat) de huiuspiæ voluntatis suæ admissione requisivit, quicum, partim ob loci distantiam, partim etiam ob innumerabiles alias curas urgentiores, discussioni huius negotij minime vacare posset, solatij & leuaminis gratiâ, idem onus Abbati Villariensi imposuit, per patentem commissionem, super inquisitione de cunctis ad talem locum requisitis. Verum, dum quodam præpeditiois obstaculo, protractum fuisset in moram, bono semper proposito inuidens omnis malitiæ Princeps, pro organo, aut instrumento suo, sinistro quodam Informatore in contrarium operis inchoati usus est, adeo ut idem Reuerend. in Christo Pater, D. Cisterciensis, super veritate, inquirenda de punctis quorum contrariam informationem habuerat, per patentem suam commissionem, secundario, Reuerendum in Christo Patrem, Dominum Abbatem de Dunis delegauerit, cum potestate intertâ quod si locum ineptum, & alia de quibus ex obliquo extiterat informatus, veridica reperiret, omnes Personas inibi congregatas ad propria remitteret, omnia cassaret, & annullaret, commissionemque desuper Abbati de Villari datâ, reuocaret. Et quia ipse Dominus Abbas de Dunis visitato personaliter loco noui monasterij seu Prioratus, cuncta reperit quæ suggesta fuerant, frivola & vana, imò, locum aptum & congruum, tam in situatione, quam ædificiorum dispositione, Oratorium, dormitorium, & Refectorium, usui salte satis congrua; de lignea insuper fabricâ, claustrij seu ambitus, in proxima dispositione ad erigendum præparata, de libris Calicibus, ornamentis, campanis, nec non de temporalibus bonis, pro septem Personis spiritalibus cultibus mancipandis, iuxta voluntariæ votum paupertatis (ab Ordinis nostri cunctis Personis Regularibus amplectendum) sufficienter prouisum; Litteras etiam illustissimi Principis, Ducis nostri Burgundiæ,

Brabantia; & in ea parte, Comitum Flandriæ, de facultatibus hereditariis, bonisque, temporalibus huic nouo monasterio, seu Prioratu per prædictum Simonem collatis, perpetuâ amercizationem continentes, sed & litteras Diocessani, & Plebani Parochiæ de Waerschor, fundationi huic ipsos præbuisse consensum, vidit & legit, prout ipsi Reuerendissimo Domino Cisterciensi Idem Reuerendus Pater Dominus Abbas de Dunis per litteras suas patefecit, quibus ille fidem indubiam adhibens, ipsius sæpè dicti noui monasterij seu Prioratus fundatione (cui & Curiam Dominæ nostræ propè VVaerschor nomen imposuit) in plenaria potestate Capituli generalis quâ fungitur, ratam & gratâ habens, per omnia & in omnibus approbavit & confirmavit, ipsumque Prioratum cum omnibus bonis suis præsentibus & futuris, Ordini nostro Cisterciensi, in nomine Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, incorporauit, & vnuit, an. à partu Virginæ 1446. (quo ad hunc annum fundationis, concordat expressa historia Campensis Authore Ioanne Ditmaro, Chiuensi, in Henrico Niphusio, 25. Abbate, Et Miræus, in Chronico Cisterc. fol. 282.) Vocati autem fuerunt ad dictum locum incolendū primi Religiosi ex Prioratu waermundano, quibus cum titulo Prioris, præfectus fuit quidam Noua Ludocus, profectus in Donca (Prioratu alio haud longè ab Heusden constructo). Porro, cum an. 1449. cōtentio orta esset de iure Paternitatis eiusdem VVaerschorani Cænobij, cui scilicet illud competeret, Ioannes Abbas Cisterciensis idem VVaermundanis adiudicauit, datis super hoc patentibus suis, ad Priorem VVaermundanum, in hunc modum.

Nos, Flor. Ioannes Abbas Cistercij, dilecto nobis in Christo Priori de VVaermunda, salutem: Cum à nobis quod iustum est petitur, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum, nostrique Ordinis, tam
Papalis

Papalia quam regularia instituta velint & discernant, tunc Paternitatis alicuius monasterij, seu conuentualis loci in ipso Ordine iam recenter fundati, ad eam domum seu monasterium, vel conuentualem locum pertinere, à qua primordiales Religiosi dicti noui monasterij, seu conuentualis loci dignoscuntur processisse, fuerimusque fide dignorum relatibus informati, Religiosos Prioratus de VVaerschor (per honorabilem Virum Simonem VVenhoue diuina inspirante gratia recenter fundati, ab ipso Prioratu de VVaeremunda emanasse; hinc est, quod prelibatis, aliisque in parte considerandis, pensatis, iustis petitionibus beneuolo concurrente assensu, intuituque ac conuentione Illustrissimi Principis, Domini Ducis Burgundie, in cuius Dominio predictus Prioratus dignoscitur fundatus, breui presentium serie, tibi, eiusque Successoribus canonice intrantibus, presentium tunc Paternitatis pertinere, dignum duximus declarandum, tenoreque presentium insinuamus & declaramus, tam nostra, quàm ipsius nostri Ordinis plenaria potestate: illud etiam tibi, eiusque Successoribus quantum in nobis est, plenarie conferendo, praeminentia superioritatisque Ecclesie nostre Cistercij, totius Ordinis matris, & capituli, caeterisque Ordinis nostri tam Papalibus quam regularibus instruat, semper in omnibus saluis, omnibusque & singulis memorati Ordinis, presentibus & futuris Regularibus Personis, firmiter dantes in mandatis, quatenus predicto iure Paternitatis dicti Prioratus, te, tuosque Successores pacifice uti, & gaudere permittant. Datum Cistercij, sub appensione sigilli nostri, die vigesima mensis Septembris, anni 1449.

Potro, fundatione hac monasterij rite perfecta, & confirmata, omnibusque ad sustentationem Religiosorum necessarios deceter & ordinatè dispositis, Nobilis Dominus, loci fundator, Dominus Simon VVenhoue, Philippi Ducis Burgundie Obsinator, saeculo valedicens, habitum Conuerforum, seu fratrum laicorum, ibidem induit, in quo reliquam vitæ humillimè

peregit, tandemque felici fine consummatus est, anno 1462. 7. Martij, sepultus in templo à se fundato. Vidi ego, anno 1644. 17. Aprilis, dum praesens monasterij ruinas contemplerer, lapidem sepulchralem dicti Domini Simonis, à Domino Iudoco du Corron tum ibidem Priore, postea verò Dunensi Abbate, extuderibus templierutum, & in nouo à se erecto Sacello collocatum, referentemque figuram cuiusdam Conuersi Ordinis nostri (in habitu quo in templo vti solent) cum hac inscriptione: Hier licht begraeuen Simoen VVenhouen Fundateur ende Conuers-broeder, van onse lieue Vrau vvenhoue, die ouerleede int iaer 1462, den 7. dagh van Maerte. Bidt ouer de ziele. Refert idem lapis etiam fundatoris ipsius insignia gentilitia, scilicet respersum pluribus lilijs, quæ antiqua sunt insignia familiae de VVenhoue cognomento, Lelicæert, ad distinctionem alterius familiae eiusdem nominis, alijs vtentis insignibus. Caeterum Domino Simone habitum Religionis assumente, vxor eius Domina Margareta Bufers, ad Bilocanum secessit monasterium montalium, Gadaui, vbi piè & religiosè vixit, vsque ad annum 1480. quo obiit, & sepulta fuit in hospitali eiusdem Canonij.

Series Priorum Canonij Waerschorani.

1. D. Luocus 1. Prior huius monasterij, assumptus ex Prioratu B. Mariæ supra Dunckam, anno virginici partus, 1447. Obijt anno 1451.
2. D. Theodoricus de Gauda, qui praefuit annis 2.
3. D. Arnoldus Gheervliet praefuit annis 4.
4. Guilielmus Regnerij, rexit annis 5. Obijt 1462.
5. D. Nicolaus de Grutere, rexit annis 8. Obijt 1470.
6. D. Guilielmus Sal, praefuit annis 5.

Q q 2

7. D.

7. D. Gerardus Hafaert, præfuit annis 3.
8. D. Egidius van Vbestvoorde, præfuit annis 2. Obijt 1480.
9. Arnoldus Herentals, rexit annis 3.
10. D. Balduinus ————— annis 3.
11. D. Nicolaus Cattevyych, gubernauit annis 2. Obijt 1488.
12. D. Arnoldus Galloch, vno duntaxat præfuit anno.
13. D. Henricus Variaerts, præfuit annis 15. Obijt 1504.
14. D. Ioannes Feruier, præfuit annis 17. Obijt 1511.
15. Oliuerius de Vos, præfuit annis decem.
16. Ioannes Faber, præfuit solum 3. mensibus. Obijt 1531.
17. D. Iacobus Draeyere, rexit annis 10. post quos, creatus est Abbas de Bandeloo.
18. D. Franciscus Witte. Religiosus de Bandeloo, anno 1542. Iacobo substitutus, gubernauit annis 5.
19. D. Ioannes vanden Niculande 19. loco Prior designatus, dignitatem illam resignauit D. Ioanni Heuvilghem, quam hic (morte præuentus) non nisi 3. mensibus administrauit. Quo mortuo,
20. Rursum in Priorem assumptus fuit, idem D. Ioannes vanden Niculande, Iubilarius Ordinis, qui per 13. adhuc annos dignitate illa functus, obiit anno 1561.
21. Ioanni successit, D. Andreas Quoymans, Religiosus de Bandeloo, fuitq; Prior annis vndecim.
22. Anno 1572. in Priorem electus D. Philippus Sterchez, idē munus per annos quindecim strenuē exercuit tandemque anno 1587. obiit Gandau, monasterio suo iam ab hæreticis destructo.
23. Mortuo Domino Philippo, vastatoque monasterio, vacauit quoque Prioratus digni-

tas annis 8. autoritate tamen Regia, domus administratio demandata fuit Domino Abbati Bandeloënti, D. Iacobo Delrio, ad cuius petitionem postea anno 1595. (eadem autoritate Regia) Prioratus dignitate honoratus fuit Dominus Guilielmus de Castillo, Bandeloëntis Prior, qui cum 24. annis VVaerschoranum egisset Priorem, in Abbatem Bandeloëntem electus fuit anno 1619.

24. Vigesimo quarto loco Prioratui VVaerschorano præfectus fuit, D. Philippus Boonē, Religiosus de Bandeloo, quem cum obtinisset annis 3. electus fuit Prior Sancti Saluatoris Antuerpiæ (vulgo, Petri Pors) Successorem relinquens.

25. Dominum Iacobum vander Behe, Subpriorem de Bandeloo, qui in eadem dignitate vixit annis 7.

26. Mortuo Domino Iacobo, ad Prioratus dignitatem assumptus fuit, anno 1629. Dominus Theodorus Pibes, de Adama Ruremundanus, Religiosus Dunensis, S. Theologiæ Doctor Romanus, de quo iam supra egimus. Installatus hic fuit eodem anno, decima Februarij in monasterio nostro Dunensi, per Rev. Adm. Dominū Abbatem nostrum Bernardū Campmans, ex commissione Abbatis Campensis, tanquam Patris Abbatis monasterij de VVaeremunda cuius filia (vt iam diximus) est, cœnobium VVaerschoranum. (Subsequentes tamen duo Priores, relicto Abbate Veteris Campi, confirmationem suam petierunt à Vicario generali Belgij, cuius autoritate fuerunt installati). Porro, Dominus Theodorus diuersis corporis afflictus infirmitatibus, in domo Professionis suæ defunctus est, anno Prioratus sui 4. id est, 1632. 5. Nouem. vt supra etiam diximus.

27. Domino Theodoro successus fuit R. Dominus Iudocus du Corron, Religiosus item & Prior Monasterij nostri de Dunis, installatus in eo-

in eodem Dunensi Monasterio, 9. Maij, anni 1653. Qui statim initio Regiminis sui cernens Canobium Waerschotanium hereticorum furorē olim destructum, adhuc rudibus immersum iacere, nullumque à pluribus annis superfuisse Religiosum, qui diuinorum celebratione, piæ Fundatoris intentioni satisfacere, inter ipsa rudera Sacellum quoddam construxit, euocatoque secum ex Dunensi monasterio, Religioso quodam Sacerdote, diuina ibidem celebrare cepit. paulatim omnia monasterij loca regularia instauraturus; nisi Hollandicâ persecutione indè mox deturbatus fuisset. Hinc Gandauum se conferens, in domo Refugij sui aliud Sacellum erexit, assumptisque ad Religionis habitum alijs duobus, omnia prorsus diuina officia multorum annorum postliminio, monasterio suo restituit. His, alijsque monasterij sui protectibus dum Vir prudens intendit, mortuo Reuerendissimo Domino Bernardo Campmans, Dunensium Abbate, à Regiâ Catholicâ Maiestate eidem Successor nominatus fuit, anno 1644. 16. Februarij, cui, anno sequenti, 1645. in Prioratu Waerschotano.

28. Subrogatus fuit D. Ioannes Waeter vliet, Religiosus item Monasterij Dunensis, natione Gandensis, qui hoc anno 1655. adhuc superest, Gandau in Refugio suo degens vnâ cum tribus Canobij sui Religiosis, pacatiora expectans tempora, quibus, vel ibi, vel alibi monasterium ædificet.

Theodorus Prior monasterij B. M. de Charitate, in Gallia, *Asctica quadam scripsisse perhibetur*, ex quibus tamen non vidi, nisi insignem quandam epistolam, quæ typis expressa legitur inter epistolas Petri Venerabilis, lib. 2. epist. 5.

S. Thomas Cantuariensis, cognomento Bekertus, patre Gilberto, matre Mathilde Syra, Londini in Anglia natus, vir ingenio & doctrina clarissimus, Iuris Canonici Doctor Oxoniensis, ab

Hentico II. Angliæ Rege totius Regni Cancellarius constitutus, paulò post, Theobaldo defuncto, anno 1162. Archiepiscopus Cantuariensis est electus: Sed orta inter eum & Regem, ob ecclesiasticam libertatem, dissensione, patria & sede pulsu, exul in Galliam perrexit, vbi in Pontigniacensi cœnobio, habitum ordinis nostri (ab ipso Summo Pontifice benedictum, sibi que transmissum) induit, quo indutus, *perseueravit monachus inter monachos, numeros omnes persecutionis monastica implens*, vt loquitur author historię quadripartitæ vitæ ipsius S. Praefatus, eidem contemporaneus. Quæ historia asseruatur M. S. Romæ in Vaticano, teste Baronio. Regi tandem reconciliatus, in Angliam rediens, non multo post tempore, martyrio coronatur, 29. Decembris, anno 1171. vt ex eius epitaphio colligitur, quod tale est:

Annus millenus, centenus, septuagenus

Primus erat, Primas quo ruit ense Thomas:

Quinta dies natalis, erat flos orbis ab orbe

Pellitur, & fructus incipit esse poli.

Ex scriptis refert sequentia Pictæus:

Processus eius integer, ab ipso descriptus ad Alexandrum Papam III.

Apologia ad Gilbertum Episcopum Londinensem, quæ sic incipit: Myrandum, & vehementer stupendum, &c.

Ad Coepiscopos suos, liber vnus. Inc. Fraternalitatis scriptum hoc, &c.

Elegans encomium rhythmicum, de septem gaudijs B. Virginis, quod operi suo de Marianis Antistitibus inseruit Hippolitus Maraccius, vt ipsemet testatur. Incipit autè sic: Gaude flore Virginali, &c.

Epistolarum 722. libri 5. asseruantur Romæ in Vaticano, Cantabrigiæ in collegio S. Benedicti, & Oxoniæ in bibliotheca publica. De his epistolis vide Rogerum Croylandensem, in vita ipsius S. Thomæ. Atque hæc ex Pictæo. Præter quæ referunt Pontigniacenses, extare in bibliotheca,

theca, doctissimam quandam *Epistolam eiusdem Sancti, ad Clerum & Canonicos Senonensis.*

Seruat & alia epistola in Valle Lucenti, ad Clerum Anglorum.

Nora; ratnetfi Pitæus hunc Sanctum vicum ordini nostro non adtribuat, omnes tamē scriptores ordinis eiusdem constanter illum suis adcentent, etiam ipsi Pontigniacenses (apud quos habitum induit, & per annos aliquot vixit) in relatione suā ad me misit anno 1647. Videatur etiam de hoc Manriquez, tomo 2. Annalium Cisterciensium, per annos plures, & Harpsfeldium in historiā Ecclesiasticā Anglicanā, centuriā 12. cap. 16. fol. 333.

*Thomas ex Capitulis de Ciliombus, natione Gallus, S. Theol. Doctor eximius, & diuini sermonis declamator celebris, atque in rebus agendis strenuus, monasterij B. Mariæ de Pietate Raineti Abbas celeberrimus, claruit cum tummā nominis sui commendatione, circa annum 1470. Is cum oratoris munere apud Ludouicū vndecimum, Christianissimum Francorum Regem, fungeretur, ab eodem ad Sixtum IV. Pontificem delegatus, in festo omnium Sanctorum, coram prædicto Sanctissimo Patre, & Cardinalium conuentu, in sacello sacri Palatii, anno Domini 1471. Orationem perelegantem habuit, sub hoc themate: *Merces vestra copiosa est in caelis. Quæ oratio statim Parisijs excula fuit. Fertur & alia opuscula scripsisse, & in lucem emisisse; quorum tamen notitia ad nos non peruenit. Philippus Seguinus in bibliothecā M. S.**

Thomas Cisterciensis monachus, eloquentiam sanctissimi Patris Bernardi, & eiusdem in colligendis diuinæ scripturæ floribus, diligentiam affectans, scripsit ad Pontium Claromontensem Episcopum, Commentariorum in Canticum Salomonis libros 121. quorum methodum ipse in præfatione operis, in hunc modum expressit: Ego cum Ruth Mosbade, post Originem &

alios præfatos mellores, Gregorium, Bedam, Bernardum, spicas, id est, sententias paleæ litterarū inuolutas satago colligere. Verum, singulos verficulos ab integumento paleæ absoluto breui & compendiosa expositione; deinde enodatam sententiam multiformi dispositione distinctione, postmodum quasi apud argumentosa percurrens flosculos scripturarum, quæ expostata sunt & distincta, eorum robore attestant. Operis initium est: *Vehementer obstupesco, & ultra quam diu potest, admirari non desino, &c.* Prodiit Parisijs typis Ascensij, anno 1521. Lugduni iterum anno 1571. & alibi sapius. Vide Sixtum Sententem in bibliothecā sacrā, Seguinum (supra), & alios apud illum. Scripsit Thomas circa annum 1200. Extat hoc opus in Cantica, M. S. in pergameno, in monasterio Parcensi ordinis Præmonstratensis iuxta Louanium; item in Alneto, Normanniæ cœnobio. Lego etiam in serie scriptorum Morimundensium, ibidem asseruari quædam commentaria in Cantica, scripta per fratrem Thomam de Perseniā. Verum vtrum hic idem sit cum nostro Thomā Cisterciensi, me latet. Vidi Commentaria hæc Thomæ nostri 12. lib. distincta, impressa anno 1521. per Badium, qui illa dedicauit Edmundo Abbati Clarævallis addens se putare, fuisse Monachum Clarævallensem (quod tamen nulla solida ratione ostendit) Impressa sunt vnā cum commentarijs Ioannis Algrini, de Abbatisvilla, Decani Ambianensis, Cardinalis Sabiniensis, qui scripsit anno 1233. tempore Gregorij Papæ 9. *Exponit autem Thomas, Cantica, de Christo & Ecclesia. Initium est: Osculetur me, &c. Hac vox Synagoga est &c.* Algrinus verò ea exponit, de Christo & B. Virgine, sed valdè breuiter. Incipit in principio igitur huius Cantici, Mater loquens introducit. &c.

Thomas Colynghamus, Monachus Cisterciensis, Parisijs doctoratus Lauream, antequam Mona-

Monachum induisset, assecutus,

Commentarij Sorbonici de Eucharistia, eius est opus seruum & graue. M.S. in Bibliothecâ S. Victoris, & exculum olim Lutetiæ, per Ioannem Cheyneum, Viuebat anno 1387.

Demsterus, n. 326.

Thomas Abbas Dundranensis, seu, de Dundreina, in Scotia (vt inquit Demochares, pag. 5.) In Concilio Constantiensi vnus fuit ex sex SS. Theologiæ doctoribus, qui illustrissimis Cardinalibus coniuncti. Apostolicæ Sedi caput, Romanum Pontificem elegerunt. Onuphrius Panuinus, qui malè illum vocat, de Dondruno. De eo sic Ioannes Gualterius, in Chronico chronicorum, pag. 505. Et rursus pag. 508. vbi illum asserit Abbatem Cisterciensem, sub Candidâ casâ. Scripsit, *De Schismate deponendo, lib. 1.*

De Pontifice eligendo, lib. 1.

Acta Concilij Constantiensis, Viuebat ann. 1439. sub Eugenio 4. Ex Bibliothecâ Pontificiâ Ludouici Iacob à Sancto Carolo, Carmelitæ, nuper Lugduni editâ, anno 1643.

Thomas Frigidus Montis, in Beluacensi Diocesi religiosus, vir vario scientiarum genere illustris, natione fuit Anglus, antè religionis ingressum Sancto Thomæ Cantuariensi multum charus, & in omnibus tribulationibus & aduersitatibus comes indiuiduus. Cum autem ipse sanctissimus Præsul, habitum ordinis nostri Pontigniaci assumpturus, vniuersum comitatum suum dimisisset, Thomas hic ad monasterium Frigidus Montis deueniens, Archiepiscopi & Magistrum sui exemplo motus, habitum religionis ibidem petijt & obtinuit. Fuit Patriâ Beuerlacensis haud procul ab Himbro flumine, Hulnone Patre, & Sibillâ matre genitus. Sororem habuit, Margaretam, vulgo cognominatam Hierosolymitanam, tum, quia Hierosolymæ nata fuit, dum Mater deuotionis gratiâ ibidem ver-

saretur, tum etiam, quia in Angliam reportata, postea adhuc terrid, pedes, eò profecta est, vt plures scribunt. Illam autem Hierosolymæ natam fuisse, habetur expressè in vitâ ipsius (per Fratrem conscriptâ hinc verbis, quibus Authoꝝ introducit Virginem loquentem :

Mox vt concipior, Anglorum gente relicta,

Ierusalem tendis sanctus vterque parens.

His onerosa comes, materno deferox aluo,

Post menses aliquot, Vrbs sacra fuit iter;

Et dum vota Pater pia soluit, nascor ibidem. &c.

Porro Thomam fuisse Monachum in Frigido monte, & non in Fonte frigido (vt Henriquezin Phænice, & alij quidam scripserunt) ex eadem etiam vitâ constat, vbi Margarera Ierosolymistreuersa, & Fratrem quaerens, sic loquitur:

Vnica spes superest, germanum quaerere Fratrem,

Audio iam Monachum; Francia, te repeto.

Et post pauca :

Belluacum veniens, vbinam sit sciscitor: inde

Monstratur Fresmons, quo manet ille locus.

Item, post finem totius operis: *Explicat liber Domini Thomæ Monachi de Fresmont, de Periculis, & peregrinatione Margaritæ Sororis suæ, tandem in Monasterio Laudunensis Diocesis, Ordinis Cisterc. feliciter consummata. Vide Manriquez tom. 3. Annal. Cisterc. ad ann. 1192. cap. 3. num. 3. & 4. Itaque scripsit Thomas noster, Vitam, virtutesque eximias Sororis suæ Margaritæ Ierosolimitana, Monialis Cisterciensis, prosa & carmine, docte & venuste.*

Extat hæc vita M. S. In Monasterio de Fiteiro, in Nauarrâ, in monasterio Nucalensi, & in Claravalle, quam etiam angelus Manrique (ex codice, vt ait, Claravallensi, pro magnâ parte inseruit Annalibus suis, suprâ, partim ad annum 1187. cap. 8. partim annis aliquot sequentibus.

Scripsit præterea, *Traſſatum aliquem de contemptu mundi, ad memoratam Sororem suam, qui*
M. S. af-

M. S. afferuatur etiam in Clarâvalle, teste Barnabâ de Montalbo.

Floruit Thomas circa annum 1170. tandemque, sanctissimo vitæ tramite absoluto, repositam abijt ad sanctorum laborum mercedem, vt loquitur Andreas du Saussaij, in additionibus ad Martyrologium gallicanum, vltima Decembris. Quo die illum etiam Menologio suo adscripsit Henriquez, Sororem verò eius Margaretam, 28. eiusdem mensis.

Thomas Monzabal, vel Murzabal, Ferrariensis monasterij in Hispania religiosus, eiusdemque postmodum (ob vitæ meritum, & illustria sapientia & prudentia indicia) Abbas, scripsit insigne & eruditum quoddam opus, quod inscripsit: *Imaginem hominis felicitatis*, impressum Pampilonæ, in 4° apud Carolum Labayum, anno 1618. in quo opere Author graphicè demonstrat, in quo sit vera hominis felicitas, in hac vita. Henriquez in *l. hœnice*. Scriptum est autem hoc opus lingua Hispanica.

Thomas de Persenia, scripsit *Opus singulare, decem libris digestum, de preparatione cordis*: quod prælo committens, dedicauit Roberto Rothomagensi Archiepiscopo. Scribunt etiam Morimundenses (in serie scriptorum suorum ad me missa) extare in Bibliotheca sua *Expositiones quasdam M. S. in Cantica Canticorum*, editas à Fratре Thoma de Persenia. Hinc suspicor hunc Thomam de Persenia, esse eundem cum Thoma Cisterciensi, quem supra diximus publicasse commentaria in Cantica Canticorum. Floruit Thomas de Persenia, anno 1211, vt refert Eximius & Reuerendus D. Chalemot Abbas de Columbâ, in serie scriptorum ad me missa 1647.

Thomas Rodelius, Igniacensis monachus, scripsit *Vitam B. Petri Monoculi, Abbatis Claravallensis*, præmisso iuramento, quod non nisi vera & certa scriberet. Publicauit hanc vitam Henriquez in Fasciculo.

Thomas Rubettius, cum Beato Walleno (Walthenum vocat Demsterus) Religionem ingressus, indiuiduus & comes ad finem vsque vitæ adhæsit. Scoti chronicon, & Continuator Iordani. Scripsit,

Decreta Synodalia. lib. 1.

De Vita Sancti V. Valtheni. lib. 1.

De Miraculis eiusdem. lib. 1.

Floruit anno 1151. Demsterus, n. 1087.

Thomas Sandalius, Monachum Cisterciensem induit in Kentire, magnoque vitæ austeritate & continentia, celebratissimi illius cœnobij quod Sandal, seu, Sandalium dicitur, Abbas creatus, ita se gessit, vt neque doctiorem, neque moribus sanctiorem ætas illa tulerit. Eius multa opera exarant in Bibliothecâ Sant-Andreas, vt ex indice apparet inter quæ fuerunt,

Super Magistrum Sententiarum determinationes Scholasticae Libri 4.

De Baptismo, lib. 1. Inc. Suscipio libens. &c.

Quæstiones controuersia, lib. 1.

Vixebat anno 1257. Demsterus, n. 1068.

Thomas, religiosus B. Maria de Valcellis in Cameracensi scripsit

Expositionem super Cantica Canticorum. Quæ manuscripta seruat in Sancto Amando. Sanderus in Elencho codicum M. S. Sancti Amandi, Ord. Sancti Benedicti solebat etiam seruari, Villarij, Camberonæ, in Rubro clauitro, & apud Prædicatores Antuerpiæ, Colonix, Gandau. Incipit autem sic: *Tria sunt Epithalamia*. Bunderius lit. T. n. 74.

Thoraldus, vel (vt alij) Thoratus, Anglus, cœnobij Rievallensis Religiosus, vir omni politiore doctrina apprime eruditus, prudens in consultandis, felix in gerendis dexter, in excipiendis difficilioribus quibusque negotijs. Quo factum est, vt Mauritius Abbas Fontanensis, illi, vt potè homini (vt loquitur Hugo Kirchoftallensis) in scripturis non mediocriter edocto, & in liber alibus artibus

aribus apprime eruditio, dignitatem suam cum cura resignauit.

Tertius Lelandus illum multa scripsisse, nihil tam eximie. Claruit circa annum Domini 1266 Pitæus in Appendice, centuria 4. n. 71.

Thurstanus, vid. Thurstanus

Tobias de Marmorariis (quem in 1. editione huius operis, secutus Montalium, vocauit, (Montalium) Monachus fuit Cænobij de Septimo, prope Florentiam, insignis fuit Philofophus, Mathematicus & Astrologus. De quibus scientijs, plura & rara scripsit opuscula, quæ M. SS. in monasterio de Septimo, & alijs in locis reperiuntur, virorum doctissimorum oculis digna. Obijt Florentiæ, ann. 1568. Relatio doctissimi Vghelli. Gerardus Ioannes Bossius, lib. de Scientijs Mathematicis, anno 1650. Amstelredami impresso, cap. 65. §. 22. pag. 397. huius mentionem faciens, ait: anno 1530. in pretio erat Tobias Marmorarius, Florentinus, Cisterc. Congregationis Cænobita, VII Matheseos studijs egregie excultus, qui quotannis prognostica elaborabat, ad indicandas temporum successiones futurosque euentus. Defunctus est inter Cistercienses suos, anno 1570. hæc Vossius.

Torphimi Episcopi vitam, vid. verbo VValterus.

Trasimandus, Bunderius, in indice, nu. 84. supra, scribit se reperisse in Sancto Salvatore Tractati, item in Septem fontibus, & apud minores Tornacenses. Librum de arte dicendi, editum Authore Trasimundo Abbate Claravallensi. Verum cum in serie Abbatum Claravallensium nullus reperitur Abbas istius nominis, merito de Authore dubitari potest nisi forte idem sit cum Traymundo, qui monachus fuit Claravallensis (& non Abbas) & circa annum 1180. congregauit & edidit Epistolæ Petri & Henrici Abbatum Claravallensium pro vt mihi intimaui Exim. D. Abbas de Columba, sæpe citatus.

Thurstanus (iuxta Pitæum) aut alios, Thurstanus Bibliothec. Ord. Cisterc.

Thurstanus, vel Thurstanus, Vir sua ætate doctrina celeberrimus, ex Henrici Regis Angliæ Sacellano. post obitum Thomæ anno 1119. ad Eboracensem cathedram euectus, ordini nostro Cisterciensi addictissimus fuit, cui anno 1132. extruxit Fontanense cænobium, in quo ipse etiam tandem (postquam 26 annis sedisset) habitum monachalem induit, vt (cum alijs) refert Pitæus, his verbis: Senex archiepiscopatum resignauit, Cisterciensem ordinem intrauit, & in eo vsque ad mortem perseuerauit. &c. Pauco tamen tempore superstes fuit, nam anno 140 obiisse scribitur. Vide Longelinum in Purpura Sancti Bernardi. Scripsit aliqua, ex quibus adhuc reperiuntur sequentia:

De origine cænobij Fontanensis, lib. vnus.

De primatu Ecclesiæ, ad Calixtum Papam 2. lib. 1.

Contra Anselmum iuniorem, lib. 1.

Pitæus de scriptoribus Angliæ, vbi scribit hunc fuisse virum grandis ingenij, & summum doctorum hominum fautorem. Harpsfeldius quidem in historia sua Anglicana, sæculo 12. cap. 40. in fine, dicit huc Thurstanum professum esse vitam monasticam in Ponte fracto, cænobio Cluniacensis Ordinis, sed cum Pitæo sentiunt communiter omnes alij Historici, & suadent, Fundatio Fontanensis cænobij, historia ab eo scripta, de Origine Fontanensis monasterij, &c.

S. Tynna, Monachum Melrosiæ induit, vbi à morum sanctitate, cognomentum, Boni, accepit. Fuit Sancti Walleni ibidem discipulus, & secretorum conscius, nec non & monasterij celerarius, vt loquitur Scholichronicon. lib. 6. cap. 33.

Scripsit, Acta Magistri sui VVallemi, lib. 1.

De Eleemosyna bono, lib. 1.

Sermones Quadragesimales, lib. 1.

Florebat anno 1164. Demsterus supra, n. 1133.

R r

V. Val-